

Biyokaçakçılarının gözdesi:

Hopa engereği

Türkiye, sahip olduğu endemik ve genetik çeşitlilik nedeniyle 'biyokaçakçılık' faaliyetleri yürüten kişilerin hedefi konumunda. 'Doğadaki yabani canlıların ve onlara ait parçaların yetkili makamların izni olmadan toplanması ve yurtdışına çıkarılması' diye tanımlanan biyokaçakçılık, Türkiye'nin doğasına ciddi zarar veriyor.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, Türkiye'de son 5 yılda toplam 47 biyokaçakçılık vakası tespit edildi. Tespit edilen vakalara bakanlık, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 9. maddesi kapsamında yaklaşık 3.5 milyon lirahık idari para cezası uyguladı. Son 8 ayda ise 3 biyokaçakçılık vakası yaşandı. Türkiye'de kaçakçıların hedefinde ise orkide (salep) türleri olmak üzere yumrulu ve soğanlı bitkiler, yabani buğday, kelebek, böcek, engerek ve semender türleri yer alıyor.

'Önüne geçmeliyiz'

Dr. İrfan Albayrak

Dünyanın neredeyse tüm ülkelerinde biyokaçakçılığın bir sorun olduğunu ve doğadaki canlıların derisi, boynuzu, tüyü veya yağı gibi ekonomik değerleri için kaçakçıların hedefi haline geldiğini belirten Kırıkkale Üniversitesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İrfan Albayrak, "Bazı bitki ve hayvan türleri de ilaç sanayisinde kullanıldıkları için kaçakçıların hedefi halinde. Mesela hopa engereği zehrinde ilaç yapılabildiği için çoğu kez yurt dışına kaçırıldı. Biz de boz ayısı, tilki, kurt, çakal, porsuk, yaban domuzu, tavşan ve pek çok kuş türümüz ile bitkilerimizin kıymetini bilerek bu değerlerin yurt dışına çıkarılmasının önüne geçmeliyiz" diyor.

Furkan Özkara
İstanbul

Yumrulu ve soğanlı bitki türleri başta olmak üzere, kelebek, böcek ve engerek türlerini yurtdışına kaçırmak isteyen kaçakçılara son 5 yılda 3.5 milyon lira para cezası uygulandı

'Afrika papağanının ne işi var?'

Dr. Ç. Şekercioğlu

Utah Üniversitesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Çağan Şekercioğlu, biyokaçakçılık faaliyetlerinin artması sonucu sahada araştırma izni almakta zorlandıklarını belirtti. Şekercioğlu, "Yaban hayatı ticareti dünya çapında 30 ile 100 milyar dolar arasında bir değere ulaşmış durumda. Mesela Akdeniz Bölgesi'nde sıklıkla görülen Baran engereği sırf güzelligi için sürüngen severler tarafından rağbet görüyor ve bu yılını besleyip koleksiyonlarına katmak isteyen de birçok biyokaçakçı var. Ayrıca biyokaçakçıların hedefinde Türkiye var ama ülkemizde de birçok Afrika papağanı, aslan ve şempanzenin yasa dışı yollarla getirilip satıldığını görüyoruz. Yasa dışı faaliyetlerin önüne geçip eksikliklerimizi gidermeliyiz. Biyoçeşitlilik araştırmaları iznleri iyice zorlaştırdı. İzinleri bekleterek, prosedürleri arttırarak sahadaki bilim insanlarımıza biyokaçakçı muamelesi yapar olduk. Bilim insanlarımız sahada ne kadar çok varlık gösterirse, biyokaçakçılıkla da o kadar etkin mücadele etmiş oluruz" dedi.

'Açık hava müzesi gibi'

Türkiye'nin bir kıta büyüklüğünde floristik zenginliğe sahip olduğunu belirten Süleyman Demirel Üniversitesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan Özçelik

Prof. Dr. H. Özçelik

ise şunları söylüyor: "20 günde yeni bir bitki veya hayvan türü keşfedilmektedir. Endemizm ve tür içi genetik çeşitlilikte Avrupa'dan daha zengin bir ülke adeta açık hava müzesi gibi. Ekonomik getirisi yüksek bitki ve hayvan çeşitliliğine sahip olmamız bizi biyokaçakçıların hedefi haline getiriyor. Ülkemizde en çok soğanlı ve yumrulu bitkiler ile tıbbi ve aromatik bitkiler kaçırılıyor. Yabani buğday ve soğanlı bitkiler genetik araştırmaları için, böcekler yeni nesil antibiyotik çalışmaları için yurtdışına çıkarılıyor." Hakkari'de görülen bir lale türünün Eyfel Kulesi'nin altında Fransız bitkisi olarak ziyaretçilere sunulduğunu belirten Özçelik, biyokaçakçılık sonrası bitki türlerimizin nasıl dönüştüğünü de şöyle anlattı: "Halfeti'de yetmiş siyah gülmüzün 'Louis XIV' adıyla tanımlanıp Avrupa'da ticareti yapılıyor. Diğer bitki türü Rosa gallica anavatani Asya olmasına rağmen Avrupa'da ıslah edildiikten sonra 'Frenk gülü' diye satılıyor. Dedegül Dağı, Kaçkar Dağları, Soğanlı Dağları ve Amanoslar hassasiyet göstererek korumamız gereken yerler."

